

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/29/2020
Identifikačné číslo spisu:	2113011423
Dátum vydania rozhodnutia:	09.09.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:2113011423.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Petra Kaňu, na neverejnom zasadnutí konanom 9. septembra 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Y. P. pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného Y. P. proti rozsudku Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/66/2017 z 19. apríla 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Y. P. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 2T/76/2013 z 19. júna 2017, ktorému predchádzalo prijatie vyhlásenia obvineného Y. P. o tom, že je vinný zo spáchania skutkov uvedených v bode 1/ až 3/ obžaloby podľa § 257 ods. 1 písm. b), ods. 5 Trestného poriadku, bol obvinený Y. P. uznaný za vinného v bode 1/ zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, v bode 2/ zo spáchania prečinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 2 Trestného zákona a napokon v bode 3/ zo spáchania zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného zákona, ktorých sa dopustil na skutkovom základe, že:

1/ dňa 25. júla 2011 v čase od 01.00 hod. do 05.15 hod. v I. na ul. I.. X v pohostinstve A. nezisteným spôsobom rozbil výkladové okno, následne vylomil a ohol 2 ks mreží, cez ktoré sa dostal do pohostinstva A. do časti, kde sa nachádzajú 4 výherné automaty, ktoré nezisteným spôsobom vypáčil a následne z nich vybral finančnú hotovosť vo výške 70,- Euro, čím spôsobil poškodenej spoločnosti P. F., s.r.o. ako vlastníkovi výherných automatov škodu krádežou hotovosti vo výške 70,- Euro, škodu poškodením výherných automatov vo výške 120,- Eur a B. Z., nar. XX. X. XXXX v I., trvale bytom D., v tom čase podnikajúcemu pod obchodným menom B. Z. - A., s miestom podnikania D., W.. XXX/XX, IČO: XX XXX XXX škodu poškodením zariadenia vo výške 100,- Euro, pričom skutku sa dopustil napriek tomu, že trestným rozkazom Okresného súdu Trnava sp. zn.: 0T/17/2011 zo dňa 10.

februára 2011, právoplatným dňa 11. februára 2011 bol odsúdený za prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia,

2/ od presne nezistenej doby do 00.30 hod. dňa 03. februára 2012 prechovával papierovú skladačku z alobalu obsahujúcu svetlohnedý práškový materiál, pričom v uvedenom čase bol zadržaný príslušníkmi Okresného riaditeľstva PZ Trnava, Odboru kriminálnej polície Trnava, bezprostredne pri pokuse vykonať krádež vlámaním do objektu v I. na ul. U.. G.. X a skladačku následne po predchádzajúcej výzve povereného príslušníka PZ v zmysle § 89 ods. 1 Trestného poriadku dobrovoľne vydal v kancelárii v budove Krajského riaditeľstva PZ Trnava na Kollárovej ul. č. 31 v Trnave, pričom táto obsahovala svetlohnedý práškový materiál s hmotnosťou 977 mg a s priemernou koncentráciou 8,4% hmotnostného heroínu (vyjadrené ako voľná báza), t.j. 82 mg absolútneho heroínu, čo zodpovedá 4-8 obvykle jednorazovým dávkam drogy, pričom heroín je zaradený v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok,

3/ v presne nezistenej dobe a na neznámom mieste si zadovážil omamné a psychotropné látky a tieto vo forme dvoch alobalových skladačiek s obsahom bieleho kryštalického materiálu s celkovou hmotnosťou 128 mg a s obsahom viac ako 20 mg účinnej látky metamfetamínu zodpovedajúce minimálne dvom obvykle jednorazovým dávkam drogy, prilpil zozadu na skladáciu pohľadnicu, ktorú vložil do listovej obálky s uvedením adresáta „kamarát Q.H., V. J., PSČ XXX XX a dňa 25. januára 2012 v I., na pošte I. X podal na prepravu, listová obálka bola dňa 27. januára 2012 doručená do Ústavu na výkon trestu a Ústavu na výkon väzby Leopoldov, kde bola zadržaná, pričom metamfetamín je zaradený v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do II. skupiny psychotropných látok

Za to bol obvinenému súdom prvého stupňa podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona, § 42 ods. 1, § 41 ods. 2, § 38 ods. 2, ods. 7 Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky s tým, že podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodeným: B. Z., nar.: XX. júla XXXX v I., trvale bytom D. škodu vo výške 100,- Euro, resp. spoločnosti P. F., s.r.o., so sídlom G. XX/H/XXXX, I., IČO: XX XXX XXX vo výške 190,- Euro.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona súd prvého stupňa zároveň zrušil výrok o treste v trestnom rozkaze Okresného súdu Trnava, č. k.: OT/31/2012-51 zo 4. februára 2012, právoplatný 4. februára 2012, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací rozhodujúci na podklade odvolania podaného prokurátorom v neprospech obvineného, čo do časti vo výroku o treste, rozhodol rozsudkom, sp. zn. 3To/66/2017 z 19. apríla 2018 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v časti vo výroku o treste a obvinenému uložil podľa § 172 odsek 1 Trestného zákona s použitím § 42 odsek 1, § 41 ods. 2, § 37 písm. h), § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov a 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 48 odsek 2 písm. b) Trestného zákona krajský súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona krajský súd napokon zrušil výrok o treste v trestnom rozkaze Okresného súdu Trnava, č. k.: OT/31/2012-51 zo 4. februára 2012, právoplatný 4. februára 2012 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti označenému rozsudku krajského súdu podal obvinený prostredníctvom ustanovenej obhajkyne dovolanie, a síce s poukazom na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Prípustnosť podaného dovolania obvinený v podstate odôvodnil s poukazom na dva samostatné okruhy dovolacích námietok. V prvom rade zvýraznil skutočnosť, že dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu je založený na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, nakoľko krajský súd pri ukladaní súhrnného trestu porušil zásadu ne bis in idem vyjadrenú v § 38 ods. 1 Trestného zákona. Stalo sa tak v dôsledku uloženia súhrnného trestu podľa § 42 ods. 1 a § 41 ods. 2 Trestného zákona za súčasného použitia tak asperačnej zásady, ako aj aplikácie priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Trestného zákona s poukazom na § 38 ods. 4 Trestného zákona. V tejto súvislosti poukázal na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované pod zn. Tpj 104/2009, ktoré sa zaoberalo otázkou opakovaného zohľadnenia jednej okolnosti v neprospech obvineného. V označenom stanovisku bolo okrem iného vyslovené, že spáchanie zbíhajúceho sa trestného činu sa práve s poukazom na zásadu ne bis in idem vyjadrenou v § 38 ods. 1 Trestného zákona nepoužije ako priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona, ak by zároveň išlo o okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, pričom môže ísť aj o okolnosť podľa ustanovenia všeobecnej časti Trestného zákona (§ 41 ods. 2 Trestného zákona). Spáchanie druhého trestného činu sa ako priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona nepoužije, ak je potrebné z dôvodu viacčinného súbehu trestných činov, z ktorých je aspoň jeden zločinom, aplikovať súčasne aj asperačnú zásadu upravenú v § 41 ods. 2 Trestného zákona (eventuálne v nadväznosti na naposledy označené ustanovenie Trestného zákona aj v zmysle § 41 ods. 3 alebo § 42 Trestného zákona). Spáchanie druhého trestného činu popri zločine alebo prísnejšie trestnom zločine je totiž okolnosťou podmieňujúcej použitie prísnejšej trestnej sadzby podľa naposledy citovaného ustanovenia. Platí teda, že okolnosť podmieňujúca použitie prísnejšej trestnej sadzby môže byť takto použitá nielen podľa úpravy obsiahnutej v osobitnej časti Trestného zákona (jeho príslušnom vyššom odseku), ale aj v § 41 ods. 2 Trestného zákona. Ak je napriek uvedenému pristúpené k duplicitnému konštatovaniu priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h) Trestného zákona, bráni tomu už vyššie spomenutá zásada ne bis in idem podľa § 38 ods. 1 Trestného zákona. Predmetné stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je v rozhodovacej činnosti súdov rešpektované a to dokonca aj senátmi v odlišnom zložení samotného odvolacieho súdu, ktorý vyhlásil rozsudok napadnutý dovolaním.

Obvinený v nadväznosti na uvedené konštatoval, že veľmi citlivo vníma odlišnosť právnych názorov a následne z toho vyplývajúcu odlišnú aplikáciu § 37 písm. h) Trestného zákona pri ukladaní úhrnného trestu alebo súhrnného trestu, a uvedené sa mu javí ako nespravodlivé, nakoľko môže mať za následok uloženie nezákonného trestu. Nestotožňuje sa s argumentáciou odvolacieho súdu, podľa ktorého je použitie uvedeného stanoviska limitované vydaním nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, na základe ktorého stratila účinnosť časť ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona za bodkočiarkou, týkajúcej sa povinnosti súdu uložiť pri zvýšenej hornej hranici trestnej sadzby trest v jej hornej polovici. Dotknuté stanovisko totiž podľa názoru obvineného nestratilo nič na svojom význame ani po vyslovení vyššie uvedeného právneho názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky, nakoľko naďalej zostalo zachované sprísnenie úhrnného alebo súhrnného trestu u páchatel'a, ktorý sa dopustil dvoch alebo viacerých úmyselných trestných činov, z ktorých je aspoň jeden zločinom spáchaných vo viacčinnom súbehu. Je tomu tak z dôvodu, že Trestný zákon upravuje sprísnenie trestného postihu tým, že sa zvyšuje horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody trestného činu najprísnejšie trestného o jednu tretinu; dolná hranica trestnej sadzby úhrnného trestu odňatia slobody nie je naproti tomu nijak dotknutá. U obvineného napriek tomu došlo k zvýšeniu hornej hranice na úroveň 13 (trinásť) rokov a 4 (štyri) mesiace, pričom súd mohol uložiť obvinenému trest odňatia slobody v rámci trestnej sadzby v rozpätí od 3 (troch) do 13 (trinásť) rokov a 4 (štyroch) mesiacov. Takéto široké rozpätie trestnej sadzby dávalo teda súdu dostatočnú možnosť zohľadniť vo výmere uloženého trestu všetky s tým súvisiace zákonné aspekty, osobitne povahu a závažnosť zbíhajúcej sa trestnej činnosti.

Ako zostávajúcu dovoláciu námietku obvinený uviedol, že dovolaním napadnutý rozsudok je založený na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, nakoľko odvolací súd pochybil pri ukladaní

súhrnného trestu podľa § 42 ods. 1 a § 41 ods. 2 Trestného zákona za použitia asperačnej zásady pri aplikácii § 37 písm. m) Trestného zákona a súčasne tak § 38 ods. 2 a 4 Trestného zákona. Odvolací súd sa totiž nestotožnil s argumentáciou súdu prvého stupňa, že by aplikácia § 38 ods. 4 Trestného zákona bola neprimerane prísna, nakoľko k uloženiu súhrnného trestu došlo nielen v dôsledku spáchania drogovej, ale aj majetkovej trestnej činnosti. Rovnako tak odvolací súd odmietol konštatovanie súdu prvého stupňa ohľadom neprimeranosti trestu s poukazom na opis skutku (dve obvykle jednorazové dávky drogy - obvinený nebol dílerom drog), vo vzťahu ku ktorým obvinený urobil vyhlásenie o vine. Z toho dôvodu sa súd prvého stupňa nemal zaoberať právnou kvalifikáciou skutkov, na ktoré sa uvedené vyhlásenie o vine vzťahuje. Obvinený však s takýmto výkladom odvolacieho súdu vyslovil nesúhlas, nakoľko je so zjavným rozporom so zásadami ukladania trestov a účelu trestu (primeranosť, spravodlivosť a individualizácia trestnej represie). Naopak, obvinený poukázal na správnosť súdom prvého stupňa pôvodne uloženého trestu, pričom podľa jeho názoru nešlo o nenáležité zaoberanie sa opisom skutkov, o ktorých urobil obvinený vyhlásenie o vine. Automatické zvyšovanie dolnej hranice trestnej sadzby podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona bez prihliadnutia na okolnosti prípadu, resp. nedostatočné zohľadnenie primeranosti trestu, označil obvinený za priečiace sa zásade úmernosti trestu s poukazom na spáchaný trestný čin, ako aj zásadu spravodlivosti, pričom trest vo výmere pôvodne určenej súdom prvého stupňa považuje za primeraný, spravodlivý a vecne správny.

S poukazom na uvedené obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol na podklade podaného dovolania tak, že

- rozsudkom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vysloví porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku opiera (pozn.: nešpecifikujúc síce konkrétne rozhodnutie, ktorým malo dôjsť k uvedenému porušeniu - z obsahu podaného dovolania je však zrejmé, že obvinený namieta výlučne vecnú správnosť rozsudku odvolacieho súdu),
- podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zruší rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3To/66/2017 z 19. apríla 2018 a zároveň
- podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikáže Krajskému súdu v Trnave, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Trnava. Skonštatovala, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za správne a súladné so zákonom. V kontexte trestnej veci obvineného je najprísnejšie trestným zo zbiehajúcich sa trestných činov zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona, za ktorý Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trestnú sadzbu vo výmere 3 (tri) až 10 (desať) rokov. Pri úprave trestnej sadzby s použitím § 41 ods. 2 Trestného zákona súd ukladá obvinenému trest odňatia slobody vo výmere od 3 (troch) až 13 (trinástich) rokov a 4 (štyroch) mesiacov. Za súčasného konštatovania prevahy pritŕažujúcich okolností následne dochádza k úprave trestnej sadzby a to tak, že táto predstavuje rozpätie od 5 (päť) rokov a 4 (štyri) mesiace do 13 (trinástich) rokov a (štyroch) mesiacov. Nakoľko je obvinený špeciálnym recidivistom vo vzťahu k majetkovej trestnej činnosti, nemožno považovať prípadnú aplikáciu § 38 ods. 4 Trestného zákona v spojení s § 41 ods. 2 Trestného zákona za neprimerane prísnu. Ani prípadné pochybenie odvolacieho súdu pri aplikácii § 37 písm. h) Trestného zákona tak nemá žiaden zásadný vplyv na opodstatnenosť a zákonnosť uloženého trestu, nakoľko tento bol obvinenému uložený na samej dolnej hranici trestnej sadzby. Nemožno teda konštatovať, že by šlo o neprimerane prísny trest, naopak, uložený trest je v súlade so zásadami ukladania trestu a požiadavkami individuálnej aj generálnej prevencie.

V podstate s poukazom na uvedené prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky o podanom dovolaní rozhodol tak, že dovolanie obvineného Y. P. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj len „najvyšší súd“) ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného

poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že dovolanie spĺňa obligatórne a obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd po vykonaní vyššie uvedeného formálneho prieskumu zistil, že dovolanie obvineného nie je dôvodné, pretože je zrejmé, že dovolacie dôvody uplatňované obvineným v konkrétnej trestnej veci naplnené nie sú, a to riadiac sa nasledovným:

+ + +

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších (mimoriadnych) procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Trestný poriadok vo vzťahu k výroku o treste upravuje v § 371 ods. 1 písm. h) konkrétne dva dovolacie dôvody (pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku chybného výroku o vine). Označeným dovolacím dôvodom možno rozhodnutie napadnúť len v takom prípade, ak bol obvinenému uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávanej trestnej činy nepripúšťa.

Čo sa týka prvého okruhu dovolacích námietok obvineného, k tomu najvyšší súd uvádza, že argumentáciu obvineného, podľa ktorého v kontexte jeho trestnej veci tvoriacej predmet dovolacieho prieskumu nemožno priznať priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona z dôvodu, že by bola v rozpore so zásadou ne bis in idem s poukazom na Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k rozdielnemu výkladu § 37 písm. h) Trestného zákona v otázke pojmu „viac“ trestných činov sp. zn. Tpj 104/2009, prijaté 14. júna 2010, je potrebné odmietnuť ako neaktuálnu.

Ako správne skonštatoval odvolací súd, predmetné stanovisko o nemožnosti súčasného použitia § 37 písm. h) a § 41 ods. 2 Trestného zákona malo svoje opodstatnenie len do prijatia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol, že ustanovenie § 41 ods. 2 Trestného zákona slová v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchateľovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ dňom vyhlásenia nálezu v Zbierke zákonov stráca účinnosť. Podľa dovtedy účinnej právnej úpravy použitie tzv. asperačnej zásady malo za následok zvýšenie tak hornej, ako aj dolnej hranice zákonom stanovenej trestnej sadzby. Podľa súčasnej platnej právnej úpravy § 41 ods. 2 Trestného zákona dochádza len k úprave hornej hranice trestnej sadzby, preto neprichádza k dvojnásobnej úprave tej istej (dolnej) hranice trestnej sadzby, tak ako má na mysli predmetné Stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Ak potom odvolací súd priznal priťažujúcu okolnosť v zmysle ustanovenia § 37 písm. h) Trestného zákona, nejedná sa o hmotnoprávne pochybenie tak, ako dôvodí v podanom dovolaní obvinený a už vôbec nie z dôvodu, že je takto uložený trest nespravodlivý v dôsledku jeho neprímeranosti.

V tejto súvislosti ostatne najvyšší súd prijal výkladové stanovisko publikované pod Tpj 47/2020, v rámci ktorého došlo k formulovaniu nasledovne znejúcej právnej vety:

Po nadobudnutí účinkov nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, o nesúlade § 41 ods. 2 Trestného zákona v texte za bodkočiarkou s čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, už nemôže nastať situácia, že by súčasné použitie §

38 ods. 4, ods. 5 alebo ods. 6 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona bolo pre páchatel'a neprimerane prísne. Inými slovami, keďže po zrušení časti tzv. asperačnej zásady o zvyšovaní dolnej hranice trestnej sadzby už nedochádza k interakcii medzi § 41 ods. 2 Trestného zákona, ktorý zvyšuje (už len) hornú hranicu trestnej sadzby s § 38 ods. 4 až 6 Trestného zákona, ktoré z tam uvedených dôvodov zvyšujú dolnú hranicu trestnej sadzby, je a priori vylúčené, aby súčasné použitie týchto ustanovení mohlo byť pre páchatel'a neprimerane prísne. Ustanovenie § 38 ods. 7 Trestného zákona je tak po zverejnení označeného nálezu v Zbierke zákonov pod č. 428/2012 Z. z. od 21. decembra 2012 obsolétne.

Vyššie uvedená právna veta má svoj základ v rozsudku najvyššieho súdu, sp. zn. 5To/66/2019 zo 6. februára 2020, kde najvyšší súd okrem iného uviedol aj to, že výklad zvolený v citovanej právnej vete nie je v rozpore s doslovným znením § 38 ods. 7 Trestného zákona (ktorý v zásade umožňuje preskúmať neprimeranú prísnosť trestu), ale ide o výklad, ktorý sa tohto znenia, rovnako ako účelu dotknutého ustanovenia pridrižiava (keďže takýto prieskum podmieňuje súčasným pôsobením účinkov podľa § 38 ods. 4 až 6 Trestného zákona a § 41 ods. 2 Trestného zákona). Ide tiež o jediný ústavnne akceptovateľný výklad, keďže ďalšia aplikácia § 38 ods. 7 Trestného zákona by po náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky bola v rozpore s čl. 1 ods. 1 a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (pozn.: v prvom rade sú to všeobecné súdy, ktoré sú povolané na ochranu ústavnosti; k tomu vid'. sp. zn. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09, I. ÚS 214/09 a iné). V opačnom prípade by súdy umožnili preskúmať a prípadne modifikovať prísnosť ukladaného trestu u tých recidivistov, ktorí sa už v minulosti dopustili zločinu/obzvlášť závažného zločinu a u ktorých sa s ohľadom na ostatnú zbiehajúcu trestnú činnosť má postupovať aj podľa tzv. asperačnej zásady, kým u tých recidivistov (prípadne páchatel'ov, u ktorých prevažuje pomer priťažujúcich okolností podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona), ktorí sa ďalšej trestnej činnosti nedopustili, by to nebolo možné. Pri takomto výklade by vlastne ďalšie páchanie trestnej činnosti (odôvodňujúce postup podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona) bolo páchatel'ovi na prospech, čo je v zjavnom rozpore s ústavnoprávnou požiadavkou dbať na podstatu a zmysel obmedzenia základných práv a slobôd - v danom prípade práva na osobnú slobodu (k prednosti ústavnokonformného výkladu pred derogáciou práva vid' nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PL. ÚS 15/98 z 11. marca 1999).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku (ako ani žiaden z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku) totiž nie je naplnený tým, že obvinenému bol uložený trest v ním subjektívne pociťovanej neprimeranej výške (obdobne vid' 2Tdo/29/2012). Pokiaľ krajský súd správne aplikoval príslušné ustanovenia Trestného zákona upravujúce ukladanie trestu, tak ako je tomu v kontexte posudzovanej trestnej veci obvineného, a trest následne vymeral v rámci zákonom upravenej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že by trest bol uložený mimo sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného.

Naopak, v posudzovanej veci, pokiaľ ide o uložený trest odňatia slobody ide o druh trestu, ktorého uloženie zákon za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, jednoznačne pripúšťa a rovnako tak výmera uloženého trestu je nepochybne v rámci zákonnej trestnej sadzby. V kontexte trestnej veci obvineného je najprísnejšie trestným zo zbiehajúcich sa trestných činov zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 Trestného zákona, za ktorý Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trestnú sadzbu vo výmere 3 (tri) až 10 (desať) rokov. Pri úprave trestnej sadzby s použitím § 41 ods. 2 Trestného zákona súd ukladá obvinenému trest odňatia slobody vo výmere od 3 (troch) až 13 (trinástich) rokov a 4 (štyroch) mesiacov. Za súčasného konštatovania prevahy priťažujúcich okolností tak, ako tomu je v rámci trestnej veci obvineného následne došlo opäť zákonne konformným spôsobom k úprave trestnej sadzby a to tak, že táto predstavuje rozpätie od 5 (päť) rokov a 4 (štyri) mesiace do 13 (trinástich) rokov a (štyroch) mesiacov.

Čo sa obvineným subjektívne pociťovanej neprimeranosti uloženého trestu týka, zostáva najvyššiemu súdu len stručne poznamenať, že uložený trest je prirodzeným dôsledkom protiprávnej trestnej činnosti obvineného, ktorý svojím konaním naplnil znaky skutkovej podstaty rovno viacerých trestných činov tak, ako sú tieto upravené v osobitnej časti Trestného zákona. Rovnako tak je potrebné konštatovať, že

otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a pritŕažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z dovolacieho prieskumu najvyšším súdom konajúcim na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Výnimku predstavuje napríklad taká procesná situácia, ak by súd vo výroku dovolaním napadnutého rozhodnutia konštatoval danosť niektorej takejto okolnosti(či už poľahčujúcej alebo pritŕažujúcej), ale v rozpore s uvedeným by ju následne neprevzal do výroku o treste pri ukladaní trestu tak, ako je upravené v § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona (R 18/2015).

V tomto prípade by za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku mohlo dôjsť k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku; takáto situácia však v posudzovanom prípade nenastala.

Nakoľko najvyšší súd nezistil na podklade dovolania podaného obvineným naplnenie dovolacieho dôvodu označeného obvineným rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.